

KESKKONNAAMET

Ain-Meelis Hannus
Riigimetsa Majandamise Keskus
ain-meelis.hannus@rmk.ee

Teie 27.01.2026 [Saatja viit]

Meie 26.02.2026 nr 6-2/26/1766-2

**Ettepanekud Möldre mets-1
maaparandusehitiste hoiutööde kava ja
metsatee ehitamise projekti koostamiseks**

Austatud Ain-Meelis Hannus

Teatasite, et Riigimetsa Majandamise Keskus kavandab Valga maakonnas Tõrva vallas Möldre, Vanamõisa ja Uralaane külas asuvate MÖLDRE METS-1 3101370011100/001 maaparandusehitiste hoiutööde kava ja metsatee ehitamise projekti koostamist. Palute Keskkonnaameti seisukohta kavandatavate tööde kohta.

Hoiutööde käigus uuendatakse truubid, kuivendus- ja teekraavid, nende eesvoolud, uuendatakse olemasolev tee ning ehitatakse uus metsatee.

Eesti looduse infosüsteemi andmetel ei asu alal kaitsealasid, hoiualasid, püsielupaikasad, kaitstava looduse üksikobjekte ega kaitsealuste liikide registrikandeid. Samuti ei ole alal registreeritud Natura elupaikasad.

Kraavid suubuvad Õhne jõkke¹, kus on registreeritud III kaitsekategooria euroopa harjuse (*Thymallus thymallus*) elupaik², mis kuulub ka „Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistusse“³. Projekti koostamisel tuleb arvestada, et välistatud oleks liigsete setete kandumine Õhne jõkke. Kraavitus suubub Õhne jõkke teadaolevast harjuse elupaigast ca kilomeeter allavoolu, kuid selle rekonstrueerimisel tuleb sinna ette näha settepuhastustiik vms objekt, mis aitaks vähendada settekoormust Õhne jõele. Projektiga peab ette nägema ka sobiva tööde teostamise aja, mis reeglina on suvine madalveeperiood ajavahemikus 15.06-30.09.

16 km ulatusse jääb kaks I kaitsekategooria must-toonekure (*Ciconia nigra*) elupaika⁴ ja seega tuleb rakendada meetmeid, et veekogud (eriti Õhne jõkke suubuvad kraavid) oleks ka edaspidi kurele potentsiaalsed toitumisveekogud:

1. Looduslikus või loodusliku ilmega süngis voolavaid jõgesid ja eesvoole mitte õgvendada ega süvendada, loobuda ka taastuma hakanud jõgede rekonstrueerimisest must-toonekure kodupiirkondades.

¹ Registrikood VEE1013700.

² Registrikood KLO9102039.

³ Keskkonnaministeeriumi 15.06.2004määrus nr 73 „Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistu“ § 2 p 124.

⁴ Registrikoodid vastavalt KLO9128283, KLO9128530.

2. Puhastatavasse kraavi tuleb rajada vähemalt üks laiend, süvik või kärestik iga 100 m tagant, eelistatult käänakutele ja kraavide ühinemiskohtadesse.
3. 100 ha kraavitud metsamaa kohta tuleb rajada vähemalt 5 leevendustiiki. Tiigid peaksid paiknema kogumikena, igas kogumikus 2–3 tiiki, kus nendevaheline kaugus on kuni 200 m.
4. Must-toonekure toitumisvõimaluste parandamine kodupiirkonda jäävatel vooluveekogudel, eeskätt üleliigse võsa ja risu eemaldamine jõest ja selle kallastelt kurele toitumiseks sobivates vooluveekogude lõikudes. Juurdepääsude avamine on vahetult positiivse mõjuga tegevus.
5. Õgvendatud, kuid taastuma hakanud jõelõikude looduslikkuse taastamine must-toonekure kodupiirkondades (voolusängi ja jõepõhja mitmekesistamine voolusuunajate, rahnude, loogete, kruusapadjandite jm lisamisega).
6. Kopra ülejutusalade säilitamine valgalade servaaladel ja valikuline kraavide sulgemine näiteks kaitsealadel asuvates kuivendussüsteemides kahepaiksete sigimistingimuste parandamiseks.

Üldised soovitused:

1. Kalade rändetõkete eemaldamine või neile läbipääsude rajamine (üks suurema ökoloogilise mõjuga tegevus, mida on juba aastaid ka ellu viidud ja riiklikult toetatud).
2. Maaparanduse hooldustööde projekteerimise käigus tuleks kujundada sirgendatud tehissängis jõgedele ja ojadele uuesti looklev ja hüdro-morfoloogiliselt varieeruv säng. Seda ennekõike sellistes kuivendussüsteemides või nende osades, kus vesi püsib kogu aasta vältel.
3. Kui maaparandustööd puudutavad looduslikke veekogumeid, tuleks nii projekteerimisse kui ka tööde teostamisse kaasata ihtüoloog, nagu soovitab maaparandussüsteemide hooldamise hea tava.
4. Tuleks lõpetada setete eemaldamine jõgedest ja ojadest ja minna üle setete kogumisele ja eemaldamisele maaparanduskraavidest. Ka kuivenduskraavides on settehulka võimalik vähendada samade elustikusõbralike vahenditega nagu jõgedest-ojadest, voolusuunajatega, rahnudega, põhjapaisude abil luhaaladele juhtimisega.
5. Kuivendussüsteemide rekonstrueerimise mõju vähendamiseks looduslikele veekogudele tuleks ojadesse-jõgedesse suubuvad kraaviotsad jätta 100 m ulatuses uuendamata/avamata.

Lisaks, looduskaitseaduse § 55 lõike 61 punktide 1 ja 2 alusel on looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal, keelatud. Palume raied kavandada selliselt, et looduslikult pesitsevate lindude häirimine oleks välistatud.

Juhime tähelepanu, et tegevuste ala kattub Rulli turbamaardlaga (registrikaardi nr 690). Maapõueseaduse § 15 lõike 1 punkti 1 kohaselt tuleb maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korral taotleda luba Eesti Geoloogiateenistusest. Luba tuleb taotleda muu hulgas kui maardlal soovitakse teha maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust, milleks on vajalik esitada ehitusteatist või saada ehitusluba, muu luba või muu haldusakt. Täpsemat infot leiate [siit](#).

Maapõueseaduse (MaaPS) § 96 lõike 1 kohaselt on kinnisasja omanikul või kinnisasja kasutamise õigust omaval isikul õigus tarbida ja võõrandada, kaasa arvatud kaubastada, ehitamise, maaparandushoiutööde ja maaparandussüsteemi ehitamise või põllumajandustööde käigus tekkivat ja üle jäävat **kaevist**. Suurema kui 5000 m³ koguse kaevise võõrandamine või väljaspool kinnisasja tarbimine on vastavalt MaaPS § 97 lõikele 1 lubatud ainult Keskkonnaameti loal. Selleks peab kinnisasja omanik või kinnisasja kasutamise õigust omav isik esitama nimetatud loa saamiseks Keskkonnaametile keskkonnaotsuste infosüsteemi (KOTKAS) kaudu taotluse (MaaPS § 97 lg 2). Täpsemat infot leiate [siit](#).

MaaPS § 96 lõike 3 kohaselt peab lõike 1 alusel võetud **maavara** kohta, mida tarbitakse sama kinnisasja piires, kinnisasja omanik või kinnisasja kasutamise õigust omav isik pärast maavara looduslikust seisundist eemaldamist esitama Keskkonnaametile teatise, milles kirjeldab eemaldatud maavara kogust ja kvaliteeti ning olemasoleva plaanimaterjali alusel kaevist tekitava tegevuse asukohta.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Helen Manguse

juhataja

keskkonnakorralduse büroo

Kadri Tamm 5307 8913 (keskkonnakorraldus)

kadri.tamm@keskkonnaamet.ee

Helen Lukas 5309 0857 (maapõu)

helen.lukas@keskkonnaamet.ee

Märt Kesküla 523 4410 (vee-elustik)

mart.keskula@keskkonnaamet.ee

Stella Miil 5694 9023 (looduskasutus)

stella.miil@keskkonnaamet.ee